

TOMÁŠ BARTOŠEK / 18. 1. 2019

Miloš Fikejz

Miloš Fikejz (11. 10. 1959, Vysoké Mýto – zem. 15. 1. 2019, Praha, na akutní leukemii) absolvoval po maturitě na vysokomýtském gymnáziu nástavbové studium na Střední knihovnické škole v Praze a v roce 1981 nastoupil jako knihovník do knihovny Československého filmového ústavu (později Národní filmový archiv), kde působil až do své předčasné smrti.

Začal publikovat odborné texty a fotografie v různých filmových periodikách (*Záběr, Film a doba, Kino*). Stal se kmenovým autorem časopisu *Filmový přehled*, kam psal biografie a filmografie světových a zejména českých herců a filmařů. Právě spolupráce s *Filmovým přehledem* položila základy k jeho knižním publikacím a trvala až do zániku tištěné verze a pozdější transformace časopisu. Vyprofiloval se jako jeden z mála lidí, schopných fundovaně a hutně podat encyklopedické heslo konkrétní osobnosti, a navázal tak na činnost svých předchůdců (J. S. Kolár, Myrtil Frída, Jaroslav Brož, manželé Šárka a Luboš Bartoškovi).

V době před internetem bylo zásadní, že měl možnost opírat se o české, slovenské i zahraniční materiály, s nimiž denně pracoval. Také si sám vedl různé pomocné databáze. Od počátku devadesátých let se věnoval vlastním encyklopedickým projektům. Zcela zásadní jsou dvousvazkový *Slovník zahraničních filmových herců konce XX. století* a třísvalkový slovník *Český film: Herci a herečky*. Kromě toho zpracovával hesla do nejrůznějších encyklopedií, slovníků a katalogů (Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, Febiofest, Finále Plzeň, Letní filmová škola) a podílel se na odborné revizi filmografických a biografických textech řady knih o filmu a jeho tvůrcích.

V rámci své pracovní náplně také zpracovával bibliografické údaje pro katalogy Národního filmového archivu *Český hraný film I – VI 1898–1993*, *Český animovaný film I 1920–1945*, pro *Filmovou ročenku 1993–2012* a pro časopis *Illuminace* (Přirůstky

Knihovny NFA).

Kromě psaní se věnoval i fotografování a stal se z něj čelný dokumentátor filmových událostí a portrétista lidí, spjatých s kinematografií. Soustřeďoval se na živé fotografie, pořizované přímo při různých akcích.

Spolupracoval s Mezinárodním filmovým festivalem v Karlových Varech nejen jako odborný lektor festivalových katalogů, ale právě i jako fotograf. Vystupuje též v dokumentu Miroslava Janka o karlovarském festivalu *Filmová lázeň* (2013). Byl pravidelným účastníkem Letních filmových škol, Febiofestu a Finále Plzeň. Jeho fotografování se neomezovalo pouze na film, ale zasahovalo i oblasti divadla, literatury a hudby. Známé jsou například jeho snímky Václava Havla z let 1987–89, v jeho obsáhlé sbírce se ovšem nacházejí i unikátní fotografie světových umělců (například tehdy začínajícího a neznámého Leonarda DiCapria z MFF v Karlových Varech 1994). Od devadesátých let vystavoval na mnoha samostatných výstavách u nás a v cizině. Věnoval se i fotografování měst, přírody a z balkonu hornopočernického bytu zachycoval různé podoby Měsíce. Na sklonku osmdesátých let spolupracoval s Jonáš klubem.

Jeho charakteristickými rysy byly nezdolný optimismus, pracovitost, pečlivost, velké nasazení a zaujetí, obětavost, vstřícnost a skromnost. V mládí závodně plaval, ve středním věku se začal intenzivněji věnovat stolnímu tenisu. Měl dvě děti z prvního manželství s Helenou Fikejzovou a ve druhém, výjimečně šťastném manželství s knihovnicí Národního filmového archivu Jaroslavou Fikejzovou se staral o její dvě dcery.

Dílo:

Vlastní tvorba:

monografie *Fred Astaire* (Československý filmový ústav, Praha 1984), *Dustin Hoffman* (Československý filmový ústav, Praha 1987), *Francis Coppola* (Československý filmový ústav, Praha 1988), *Směšné lásky Woodyho Allena* (Svazarm J-klub elektroniky, Praha 1988), slovníky *Filmové portréty 1*. (Československý filmový ústav, Praha 1990), *Filmoví herci současnosti. 640 profilů zahraničních herců* (Cinema, Praha 1996),

Slovník zahraničních filmových herců XX. století. A–K. (Volvox Globator, Praha 2002), *Slovník zahraničních filmových herců XX. století. L–Z.* (Volvox Globator, Praha 2002), *Český film. Herci a herečky. I. Díl. A–K* (Libri, Praha 2006), *Český film. Herci a herečky. II. Díl. L–Ř* (Libri, Praha 2007), *Český film. Herci a herečky. III. Díl. S–Ž* (Libri, Praha 2008).

Slovníková hesla o českém a světovém filmu:

Velká všeobecná encyklopedie Diderot (Nakladatelský dům OP, Praha 1996-2001), *Český biografický slovník XX. století* (Paseka, Praha-Litomyšl 1999), *Biografický slovník českých zemí* (Libri, Praha 2004), *Ottova encyklopedie Česká republika* (Ottovo nakladatelství, Praha 2006), *Osobnosti Česko* (Ottovo nakladatelství, Praha 2008), *Český film. Režiséři – dokumentaristé* (Libri, Praha 2009).

Ediční spolupráce, filmografie, medailony apod. (výběr):

V krajině vlídných bludiček (Pavel Juráček; Jonáš klub, Praha 1989), *Postava k podpírání* (Pavel Juráček; Havran, Praha 2001), *Z filmu do filmu. Co ještě nevíte o Hollywoodu* (Peter van Gelder; Egem, Praha 1993), *Všichni muži Marilyn* (Jane Ellen Wayneová; X-Egem, Praha 1994), *Úcta ke světlu* (Sven Nykvist, Bengt Forslund; Paseka, Praha-Litomyšl 1999), *1001 filmů, které musíte vidět, než umřete* (Volvox Globátor/Knižní klub, Praha 2006, 2007, 2012), *Film 2. Obraz – čas* (Gilles Deleuze; Národní filmový archiv, Praha 2006), *Miloš Forman* (Stanislava Přádná; Host, Brno 2009), *Otakar Vávra – 100 let* (Millenium Publishing/Novela Bohemica, Praha 2011), *Eva Zaoralová – Život s filmem* (Alena Prokopová; Novela Bohemica, Praha 2012), *Jiří Brdečka* (ed. Tereza Brdečková, Jan Šulc; Arbor vitae, Řevnice 2013), *Vyprávět příběh* (Jean-Claude Carrière; Limonádový Joe, Praha 2014), *Autopsie (pitva režiséra)* (Juraj Herz, Jan Drbohlav; Mladá fronta, Praha 2015), *Pas do Hollywoodu* (Michel Ciment; Limonádový Joe, Praha 2016), *Galina Kopaněva: Spatřit a napsat* (NFA, Praha 2017), *Ze života tajtrlíků* (Pavel Juráček; Knihovna Václava Havla/Národní filmový archiv, Praha 2017).

Samostatné fotografické výstavy:

Praha (1990, 1999, 2000, 2005, 2014), Paříž (1990), Sedlčany (1990, 2013), Uherské Hradiště (1996, 2000), Nový Bor (1997), Znojmo (1997), Moskva (1998), Plzeň (1999,

2007), Rumburk (2000), Brno (2000), Budapešť (2004).